

staršího trestním řízením zjištěno, že byla objektivně křivá, není důvod obnovy podle § 530 první odstavec č. 2 c. ř. s. opodstatněn, a byla žaloba nižšími soudy zamítnuta právem.

Čís. 8939.

Pokud nespadá vytržení zábradlí na mostě pod ustanovení § 1319 obč. zák.

Není předpisu o tom, že by vlastník (zřizovatel) mostu byl povinen opatřit most na venkovské cestě zábradlím určité konstrukce. Potřebu zábradlí na mostě a způsob jeho konstrukce nutno posoudit podle konkrétní potřeby a podle všeobecné zkušenosti.

(Rozh. ze dne 3. května 1929, Rv II 91/29.)

Žalobce opřel se o zábradlí na mostě, náležejícím žalovanému, zábradlí se prolomilo, žalobce spadl do hlubiny a poranil se. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d uznal žalobní nárok důvodem z polovice po právu.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalovaný sice nic nenamítá proti tomu, že nižší soudy používají k posouzení sporného případu zásady § 1319 obč. zák., ale, protože všeobecně vytýká, že po stránce právní nebyl případ posouzen správně, musí dovolací soud zjištěné skutkové okolnosti podřadit pod právní pravidlo, jež se na ně hodí. V tom směru není dovolací soud vázán ani právním úsudkem stran ani nižších soudů. Stolice opravná jest sice vázána návrhem dovolacím (odvolacím), ale v mezích uplatněného důvodu nesprávného právního posouzení není vyšší stolice vázána názorem soudů nižších ani názorem strany. A tu dovolací soud nemůže souhlasit s názorem, že jde o případ, který jest posoudit podle § 1319 obč. zák. Toto místo zákona jedná o škodu vzniklé zřícením nebo oddělením části budovy nebo jiného díla, zřízeného na pozemku, když se příhoda stala následkem vadného stavu díla. Zákon má tu na mysli, jak plyne z motivů (správa justiční komise str. 271), bližší vybudování zásady, obsažené již v § 343 obč. zák. o zajištění škody hrozící z vadného stavu budov a jiných věcí. Výslovně pak praví motivy zákona, že majitel ručí za dvojího předpokladu: že příčinou »zřícení« jest vadné zřízení nebo udržování díla (tedy nikoli příhoda z venčí přicházející) a pak, že majitel díla má vinu v tom neb onom směru. Zákon přesunuje břemeno důkazní o vině na majitele, ale neukládá mu ani podle motivů upotřebených všech možných opatření, nýbrž jen opatrnost potřebnou, čímž, jakž se v motivech praví, dost zřetelně bude řečeno, že přicházejí v úvahu jen opatření, jež lze rozumně žádati podle názoru obchodu (zpráva

justiční komise str. 273). Podle ustanovení § 1319 obč. zák. dalo by se tedy posouditi vytržení zábradlí na mostě, jež nastalo v souzeném případě, kdyby zábradlí bylo aspoň určeno k užívání toho způsobu, jak ho užil žalobce. Tomu však tak není, jak bude dále dovozeno. Nižší soudy, posuzující případ podle § 1319 obč. zák., a ukládající žalovanému důkaz o tom, že někdo cizí zábradlí odlomil, což odvolací soud pokládá za pravděpodobné, chybuji. Posuzuje-li se nárok žalobcův na náhradu a zavinění žalovaného podle všeobecných předpisů o náhradě škody, bylo na žalobci, by dokázal vadnost zábradlí a zavinění žalovaného na tomto stavu (§ 1297 obč. zák.). Prvý soud nepokládá zábradlí za vadné, ježto nemělo podle své konstrukce sloužiti k opírání se. Odvolací soud má tento názor za mylný a shledává vadnost zábradlí v tom, že bylo nízké a nedostatečně upraveno, ježto odloučený trámek nebyl z jednoho trámu, zábradlí nebylo z tvrdého dřeva, nýbrž z dřeva smrkového a trámek držel na sloupcích jen tím, že byl přibit pouze 15 cm dlouhými hřeby a nebyl spojen se sloupkem kramlí. S názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Zábradlí vysoké jen 73 cm není již podle své konstrukce určeno k tomu, by sloužilo k opírání lidí, když se tito přes zábradlí nahýbají. Takové zábradlí slouží k ohrazení vyvýšené dráhy mostu, po níž se jezdí a chodí, za tím účelem, by se chodci a potahy neocitli v nebezpečné blízkosti okraje, a nejvýše může sloužiti k tomu, by se chodec, přecházející most, při chůzi zábradlí přidržel. Že by vlastník nebo zřizovatel mostu byl povinen, opatřiti jej na venkovské cestě zábradlím určité konstrukce, není zvláštními předpisy nařízeno. Žalobce sice v dovolání to tvrdí, ale předpisy ty neuvádí. Předpisy o zábradlích obsahuje patent o říšských silnicích ze dne 17. března 1778, čís. 10 sb. z. s. a zakazuje jejich odstranění, ulomení nebo ničení, a to pro zábradlí zřízená na říšských silnicích. Proto potřebu zábradlí a způsob jeho konstrukce nutno posouditi podle konkrétní potřeby a podle všeobecné zkušenosti. Podle toho jest zábradlí na př. potřebným, když délka a výška mostu toho vyžaduje, by povozům a chodcům byl označen nebezpečný sráz. Ale zábradlí mostu na obyčejné venkovské cestě nezřizuje se za tím účelem, by sloužilo za oporu tomu, kdo se chce přes okraj mostu nahýbati; není proto potřebí, by zábradlí bylo zřízeno bezpečně i pro tento účel. Nelze tedy souhlasiti s řečeným názorem odvolacího soudu. I takové zábradlí, jak bylo zjištěno, totiž 73 cm vysoké z dřeva měkkého, jehož horní trám upevněn byl na sloupcích čepem a hřeby, i kdyby dřevo bylo starší, poskytuje potahu a chodci výstrahu a směr, by nevybočili nebezpečně z cesty. Pokládá-li odvolací soud za pravděpodobné, že trámek byl před úrazem někým schválně vytržen z čepu a jen na sloupek nastrčen, tedy nepokládá-li podle toho za prokázáno, že chatrné upevnění trámku bylo od původu nebo vadou konstrukční, neprávem ukládá důkaz toho žalovanému. Nedokázal-li žalobce, že zábradlí bylo chatrně zřízeno, nebo, že žalovaný věděl o jeho poškození nebo že bylo povinností jeho o tom se přesvědčiti a zábradlí opravit, nelze zavinění žalovaného pokládati za prokázané. Uvolnilo-li se zábradlí proto, že je někdo poškodil, nebylo by tu ani příčinné sou-

vislosti škody s případným zaviněním žalovaného, nýbrž škoda by byla následkem tohoto poškození. Nazírá-li se na věc s tohoto hlediska, nutno přisvědčiti názoru žalovaného, že zábradlí nebylo vadné a že žalovaný nemá viny na žalobcově úrazu.

Čís. 8940.

**Udělení příklepu (jeho poznámka v pozemkové knize) není na zá-
vadu zřízení (nabytí) nadzástavního práva na hypotekárních pohledáv-
kách vážnoucích na vydražené nemovitosti.**

**Pozdější postup zastavené pohledávky není právu nadzástavního vě-
řitele na újmu a jest proti němu bezúčinný.**

(Rozh. ze dne 4. května 1929, R I 286/29.)

Ve vložce 82, která byla dne 12. února 1925 ve vnucené dražbě pří-
klepnuta U-ové, bylo zaznamenáno právo zástavní pro pohledávku
Alexandra J-a ve výši 25.000 Kč. Toto právo zástavní bylo spraveno
pouze ohledně 15.000 Kč. Na tuto knihovně zajištěnou pohledávku vy-
mohla si pak firma R. usnesením ze dne 30. dubna 1926 nadzástavní
právo k vymáhání vykonatelné pohledávky 17.000 Kč. Při dodatečném
rozvrhu nejvyššího podání přikázal soud první stolice nadzá-
stavní věřitelce, firmě R., na částečnou úhradu její pohledávky 15.000 Kč.
Dr. Z. podal proti tomu odpor z důvodu, že mu byla pohledávka Ale-
xandrem J-em postoupena. Soud první stolice odpor zamítl, je-
likož se postup pohledávky na Dr. Z-a proti ustanovení § 294 ex. ř.
stal v době, kdy zřízení nadzástavního práva pro pohledávku firmy R.
podle §§ 294 a 320 ex. ř. již bylo řádně provedeno. Rekursní soud
napadené usnesení potvrdil. Důvody: Rekursu nebylo vyhověno a
napadené usnesení bylo potvrzeno s poukazem na odůvodnění prvního
soudu. Na pohledávku Alexandra J-a 25.000 Kč bylo dne 18. ledna 1926
vloženo právo nadzástavní pro pohledávku firmy R. 17.000 Kč. Ale-
xandrem J-em dne 20. září 1927 vykonaný postup pohledávky 25.000 Kč
na Dr. Viléma Z-a mohl se státi jen bez újmy zástavního práva firmy
R. Jelikož ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 6. září 1928
jest k tomuto právu nadzástavnímu přihlížeti, stalo se přikázání pohle-
dávky této firmě R. právem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest mylným a nemá opory v zákoně názor dovolacího rekurenta,
že po udělení příklepu, pokud se týče po splnění dražebních podmínek,
když vydražitel zaplatil nejvyšší podání, nelze na hypotekární pohle-
dávce vážnouce na vydražené nemovitosti, zřídit, pokud se týče nabytí
zástavního práva a že proto firma R. na pohledávce Alexandra J-a nad-
zástavního práva nenabyla a nemá proto nároku na částku vypadající